

bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir; Siz insanlık için meydana çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz; iyiliği emreder, fenalıktan alıkoyarsınız ve Allah'a imanınızda devam edersiniz" (Âlu İmrân, 3/104, 110); "İyiliği emretmek ve fenâlıktan sakınmak hususunda birbirinizle yardımlaşın, günâh işlemek ve düşmanlık yapmakta yardımlaşmayın. Allah'tan korkun, ç,ünkü Allah'ın azabı çok şiddetlidir" (Mâide, 5/2).

وَالْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ
بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاء
بَعْضٍ
يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَعَنِ
الْمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَالصَّلاَةَ
وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ
وَيُطِيعُونَاللّهَ
وَرَسُولَهُ
أُوْلَـئِكَ
سَيَرْحَمُهُمُاللّهُ
إِنَّاللّهَ
عَزِيزٌ
حَكِيمٌ "Mü'min erkeklerle mü'min kadınlar birbirlerinin yardımcılarıdır; iyiliği emreder, fenalıktan alıkoşlar, namazı gereği üzere kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Rasûlüne itaat ederler" (Tevbe, 9/71). "Bir kimse iyi bir iş işlerse faydası kendisindedir" (Câsiye, 45/15). Ebû Musa (r.a)'dan rivayet edildiğine göre, Peygamberimiz: "- Her müslümana sadaka vermek vâciptir, " buyurdu. Oradakiler: "- Yâ Rasûlüllah! Eğer sadaka olarak verecek bir şey bulamazsa ne yapar, söylere misiniz?" dediler. - Çalışır, elinin emeği ile kazandığını hem kendisi harcar hem de sadaka olarak verir, " buyurdu. "- Çalışmaya gücü yetmezse ne yapar, ne dersiniz?" denildi. "- Sıkıntıya düşmüş bir muhtaca yardım eder, " buyurdu. "- Böyle bir yardıma gücü yetmezse?" denildi. "- İyilik ile yahuut hayır ile emreder, " buyurdu. "- Bunu yapmaya da kudreti yetmezse?" denildi. "- Kötülükten kendisini sakındırır, bu da onun için bir sadakadır" buyurdu (Müslim, Zekât, 55). Yine, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin iyi ve kötü bütün amelleri bana gösterildi. İyi amellerin içinde, eziyet verecek şeyin yoldan kaldırılması da vardı. Mescidin kirletilmesi ve o hâliyle bırakılmasını da kötü ve çirkin ameller arasında gördüm" (Riyazü's-Salihîn, I, 157). "Kardeşini güler yüzle

karşılammaktan ibaret bile olsa hiçcedil; bir iyiliği hor g mle;me" (Riyazü's-Sâlihîn, I, 159); "En kü¸ük iyilik, insan olsun, hayvan olsun gelip ge¸ene eziyet veren Őeyi ortadan kaldırmakla baŐlayan hazır ve yardımdır" (Kefu'l-Hafâ, I, 198). Daha pek¸ok âyet ve hadiste insanlara iyilik yapmaları emredilmiŐ ve bunun yolları g mle;sterilmiŐtir. Bir insanın bizzat kendisine ve âile bireylerine karŐı g mle;revlerini yerine getirmesi bir iyiliktir. KomŐusu ile olan iliŐkilerinde kırııcı olmaması, ona her konuda yardım elini uzatması bir iyiliktir. Bir yoksulun, bir yetimin yedirilip-giydirilmesi ve barındırılması nasıl maddî iyilikse, g mle;ler yüz ve tatlı sözle g mle;nüllerinin alınması, sevgi ile baŐlarının okŐanması da bir iyiliktir. Üzgün ve dertli birini teselli etmek, bildiklerini bir baŐkasına öğretmek, ¸evredekilere doğru yolu g mle;stermek, hasta, yaŐlı ve kimsesizleri ziyâret etmek bir iyiliktir. Her konuda ¸evremizdeki insanların yardımına koŐmak; hasta, yaŐlı ve sakat bir kardeŐimize taŐıtlarda yer vermek, elinden tutup yolda karŐıdan karŐıya ge¸mesine yardım etmek, bir yolcuya, bir misâfire gideceği veya aradığı yeri g mle;stermek iyiliktir. Sokakta, caddede, mahallede, ¸arŐıda, pazarda taŐı, ¸amuru, pisliği, dikenini kısaca insanlara eziyet ve tiksinti veren bir Őeyi ortadan kaldırmak iyiliktir. İnsan olsun, hayvan olsun susayan birine su vermek iyiliktir. Kısaca, Allah ve Rasûlünün bizden yapılmasını istediği, akıl ve vicdanın hoŐ g mle;rdüğü bir Őeyi yapmak iyiliktir. Hatta kötülükten sakınmak ve bir baŐkasına kötülük yapmamaya ¸alıŐmak da iyiliktir. Bütün bu iyilikler de sadakadır. Sayılmakla bitirilemeyecek kadar ¸ok olan iyiliklerin bir yarıŐ havası i¸inde yapılması her müslümanın g mle;revidir. Herkesin yapabileceği bir iyilik de mutlaka vardır. Hatta, müslüman yalnız bu iyilikleri yapmakla kalmamalı, baŐkalarının da bunları yapmasına yardımcı olmalı, onları iyilik ve yardım konusunda teŐvik etmelidir. Çünkü Allah Teâlâ, iyilikte ve kötülükten sakınmakta yardımlaŐmamızı emretmiŐtir. Allah i¸in iyilik yapan, Allah i¸in maddî ve mânevî yardımda bulunan kimsenin mükâfatını da Őüphesiz Yüce Mevlâmız verecektir. İyilikte yardımlaŐmak kadar kötülükten alıkoymaya ¸alıŐmak da müslümanların dinî-ahlâkî g mle;revleri arasındadır. Yukarıda da ge¸tiği gibi Allah Teâlâ; "Günâh ve düŐmanlıkta yardımlaşmayın" diye emretmiŐtir. Kur'an-ı Kerim'de, "iyiliği emretmek, kötülükten alıkoymak", faziletli insanların özelliği olarak zikredilir. Bütün peygamberler bu emri yerine getirmiŐ ve kendilerine g mle;nderildikleri toplulukları fenâlıktan alıkoymaya ¸alıŐmıŐlardır. Peygamberlerinin öğütlarını dinlemeyen isyankâr İsrâiloğulları hakkında Cenab-ı Hakk; "Onlar, birbirlerini, yaptıkları kötülükten alıkoymazlardı. Ger¸ekten ne kötülü iş yapıyorlardı" (Mâide, 5/79) buyurmuştur. Hz. Peygamber bir hadis-i Őerifinde; "Sizden her kim bir kötülük g mle;rürse onu eliyle deđiŐtirsin. Eğer eliyle deđiŐtirmeye g mle;cü yelmezse diliyle, ona da g mle;cü yetmeyen kalbiyle. Bu, imanın en zayıf olanıdır" (Müslim, İman, 78) buyurmuştur. Şu hâide, iyiliğin emredilmesinde olduğu gibi kötülükten alıkoyma da söz ve davranıŐlarla olacaktır. Mü'min kiŐi g mle;rdüğü kötülükleri, ister büyük ister kü¸ük olsun, eliyle düzeltmeye, o fenâlığa engel olmaya ¸alıŐmalıdır. Bunu yapamayanların kötülük yapanlara nasihat etmeleri, yaptıklarının ¸irkinliğini anlatmaları, sözle onları kötülükten vazge¸irmeye ¸alıŐmaları ahlâkî g mle;revleridir. Eğer bu g mle;rev yapılrsa kötülükler ve kötülükler azalır, iyilik yaygınlaŐır, toplum huzur bulur. Aksine davranış kötülüklerin bir salgın gibi her tarafa yayılmasına, toplumu

i¸ten ¸ökertmesine sebep olur. Bunun i¸indir ki, dinimiz, iyiliği emir ve kötülükten alıkoymayı (emr bi'lma'rûf, nehy ani'l-münker) müslümanların yapmaları gereken önemli görevler arasına almıştır. Yardım yapılırken dikkat edilmesi gereken hususlar Eğer yardımdan, yardımlaşmadan söz ediliyorsa, mutlaka orada bir yardım edenle bir de yardım edilen, yahut alanla veren vardır. Kısaca yardım, iki veya daha ¸ok kişi arasında olur. Yardımın istenilen şekilde olabilmesi, yerini bulması i¸in bazı hususlara dikkat edilmesi gerekir. Hak sahibi aranmadan, dikkatsizce yapılan yardımların ¸oğu zaman arzu edilen sonucu vermediği unutulmamalıdır. Bunun i¸in yardım yapılırken aşağıdaki hususlara dikkat etmekte yarar vardır. 1. Yardım Allah rızası i¸in yapılır. Allah (c.c) rızası gözetilmeden yapılan iyilikte riyâ ve gösteriş, yahut ¸ıkar düşüncesi vardır. Cenab-ı Hakk, yardımlarında kendi rızasını gözetenleri şöyle öğüyor: "Malınızdan hayır adına her ne harcarsanız kendi menfaatiniz i¸indir. Zira siz, ancak Allah rızasını gözeterek verirsiniz. Böylece hayra dâir her ne verirseniz onun sevabı tam olarak size ödenir. Hakkınız yenmez ve size zulüm edilmez" (Bakara, 2/272). 2. Yardım yapılacağı zaman ger¸ekten yoksul olan kimseler aranmalıdır. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: Sadakalarınızı o fakirlere verin ki, onlar, Allah yolunda ¸alışmaya koyulmuşlardır; öteye beriye koşup kazanamazlar. Dilenmekten ¸ekindikleri i¸in, tanımayanlar, onları zengin zannederler. Ey Rasûlüm! Sen onları yüzlerinden tanırsın. Onlar iffetlerinden ötürü insanları rahatsız edip bir şey istemezler. Siz malınızdan bunlara ne harcarsanız, muhakkak Allah onu hakkıyla bilicidir" (Bakara, 2/273). Fazilet ve hayâ sahibi insanlar, yoksulluklarını a¸iğa vurmaz, başkalarından kolay kolay bir şey istemezler. Yardım yapacak zenginlerin, ¸evrelerinde böylelerini arayıp bulmaları ve haysiyetlerini zedelemekten onlara yardım etmeleri gerekir. Hi¸ ihtiya¸ları olmadığı halde istemeyi ve dilenmeyi alışkanlık hâline getirenler ¸oktur. Peygamberimiz'in (s.a.s) kötülediği bu kişilerden uzak durmalı ve kendileri yoksul olarak değerlendirilmemelidir. 3. Âdi, işe yaramaz şeyler yardım diye başkalarına verilmemelidir. Düşük ve bayağı şeyleri vermek mürüvvet ve cömertliğe sığmaz. Cenab-ı Hakk'ın şu buyruğu unutulmamalıdır: "Ey iman edenler! Kazandıklarınız ve sizin i¸in yerden ¸ıkardığımız ürünlerden en helâl ve iyisinden Allah yolunda harcayın. Kendinizin, ancak, göz yumarak alabileceği düşük ve bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın. Biliniz ki, Allah verdiğiniz sadakalardan müstağnidir, her hâide hamde lâyıktır" (Bakara, 2/267). 4. Yapılan yardım hi¸ bir şekilde başa kakılmamalıdır. Başa kakılarak yapılan yardımın sevabı yok olur. İyilik yerine kötülük yapmamak gerekir. Hi¸ şüphe yok ki, başa kakmanın vereceği üzüntü, maddî yardımın sevincinden ¸ok fazla olur. Allah Teâlâ, başa kakılarak yapılan yardımı mü'min olmayan kimselerin işleri olarak nitelemiştir: "Ey iman edenler! Sadakalarınızı; insanlara gösteriş i¸in malınızı harcayan, Allah'a ve âhiret gününe inanmayan kimse gibi başa kakmak ve eziyet etmek suretiyle boşa ¸ıkarmayın. Çünkü onun bu gösterişinin hâli, üzerinde az bir toprak bulunan bir kayanın hâline benzer ki, ona şiddetli bir yağmur isabet edince, üzerindeki toprağı temizleyip kendisini katı bir taş hâlinde bırakır. Onlar, yaptıkları şeylerden hi¸ bir sevap kazanamazlar. Allah, kâfirler topluluğuna hidâyet etmez" (Bakara, 2/264). 5. Yoksulun hâlinden anlamalı ve ona iyi davranmalıdır. Yardım yapacak kimseler uyanık olmalıdır. Nice yoksullar vardır ki, utandıkları i¸in a¸ıktan bir şey isteyemez, durumlarını üstü kapalı anlatmayı tercih ederler. Aslında ihtiya¸ sâhibinin hâli kendisini gösterir. Yardımseverler bu duruma dikkat etmeli ve onları kü¸ük düşümeden yardım elini uzatmalıdırlar. Bir ümitle gelen

ve yardım isteyen kimselere iyi davranmak gerekir. Güler yüz ve tatlı söz, yardım yapılmasa bile, isteyen memnun eder. Bunun için bazıları: "İhtiyaç sahiplerin tebessümle karşıla, verirsen teşekkür eder, vermezsen mazur görümler" demişlerdir. 6. Peygamber Efendimiz: Kardeşini gülerle yüzle karşılamaktan ibâret de olsa hiçbir iyiliği hor görme" (Riyazü's-Sâlihîn, I, 159) buyurmuştur. Öyleyse hiçbir yardım küçük görümlerimemlidir. 7. İyilik ve yardımda bulunacak kişinin bunu zamanında yapması, fırsatı kaçırmaması gerekir. Zamanı geçirilerek yapılan yardım ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. "Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz" dedirtmemelidir. 8. Yardım yapılırken mümkün olduğu kadar gizliliğe dikkat edilmelidir. Zekât gibi farz olan ibadetlerde açıklık esastır. Fakat sadakalarda aksine davranış insanı riyâdan kurtarır. Cenab-ı Hakk; Eğer sadakaları gizler de onları öylece fakirlere verirseniz, bu, sizin için daha hayırlıdır ve günâhlarınızdan bir kısmını örter" (Bakara, 2/271) buyurmuştur. Peygamber Efendimiz de, sağ elinin verdiği sol eli duymayacak şekilde gizli sadaka verenlerin, âhirette arşın gölgesinde gölgeleneceklerini haber vermiştir (Tecrid, II, 620). Hz. Abbas şöyle demiştir: "İyilik üç şeyle tamamlanır Acele etmek, küçük göstermek, gizli tutmak. Acele etmekle sevindirmiş, küçük tutmakla büyütmüş, gizli tutmakla tamamlanır olursun. " Başkalarından yardım bekleyen kişilerin de dikkat etmesi gereken hususlar vardır. Bunlara dikkat edilmemesi yardım yapanların şevkini kırar, ellerini yardımdan çekmelerine sebep olur. 1-İhtiyaçtan fazlası istenmemelidir. 2-Yapılan yardımın sızlanmadan, azımsamadan kabûl edilmesi gerekir. 3-Yardım, kerîm olandan istenmelidir. İyilik yapmayı sevmeyenden iyilik beklemek insanı perişanlığa sürükler. Yardım imkânı olmayandan istemek onu güç durumda bırakır. Hz. Ali (r.a): "Yoku, "yok!" denilinceye kadar anlamayan ahmaktır" demiştir. 4. İyilik ve yardım yapana nankörükle değil, teşekkür ve duâ ile karşılık verilmelidir. Peygamber Efendimiz: "İnsanlara teşekkür etmesini bilmeyen Allah'a şükretmesini bilmez ve nimetin kesilmesine müstahak olur" (Ahmed b. Hanbel, Müsned TV, 278) buyurmuştur. Şu halde nankör olmamak, iyilik ve yardımları teşekkürle, karşılamak ahlâkî bir görevdir. Bu görev duâ ile tamamlanmalıdır. İşte bu anlayışla yapılacak yardımlar, müslümanları Hakk'ın rızasına ulaştıracak olan yardımlardır.   İA

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)